

Література

1. *Hirschey M. Fundamentals of Manageral economics* / Mark Hirschey / Mason: South — Western, Thomson, 2003. — P. 38—41
2. *Тюхтій М. П., Громоздова Л. В.* Концепція прирощень як економічна основа управлінської економічної теорії. — К.: Науково-практичний журнал «Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку». — №5. — 2013. — С. 33—36.
3. *Громоздова Л. В.* Нерівномірність розподілу індивідуальних прибутків населення регіону // Економіка: проблеми теорії та практики. 36. Науч.пр. — Дніпропетровськ: ДНУ, 2003. — Вип. 175. — С. 224—236.
4. *Громоздова Л. В.* Виявлення тенденцій економічного розвитку через оцінку нерівномірності розподілу індивідуальних прибутків населення // Город, регион, государство: проблемы распределения полномочий. Сб. науч. тр — Донецк: Юго-Восток, НАН Украины Институт экономико-правовых исследований, 2003. — С. 60—64.

Гурова Ю. С., к.е.н., ст. викладач,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ЕТАПУ ФОРМУВАННЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОГО РИНКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Ключовою моделлю сучасного економічного, політичного та соціального розвитку світового господарства є глобальна модель існування та функціонування світового суспільства. Однією з форм прояву економічної глобалізації, наряду з фінансовою, торговельною, виробничою, технологічною та інформаційно-комунікаційною, є інтелектуальна глобалізація. Посилаючись на кембриджський словник, можна зазначити, що одним з п'яти основних компонентів глобалізації є трансформація ринку праці, його змісту та характеру в контексті розвитку міжнародного бізнесу в умовах нових інформаційних та комунікаційних технологій [3, с. 70—71.].

Основною формою прояву інтелектуальної глобалізації є формування та функціонування глобальних інтелектуальних центрів, а

саме: акумульованих сукупностей здібностей та творчих обдаровань індивідів, їх освітньо-кваліфікаційний рівень, на основі яких формується здатність людей засвоювати нові знання та інформацію і використовувати їх для розвитку науки, культури, мистецтва, створення і впровадження нової техніки, застосування прогресивних форм організації виробництва і праці, вироблення найоптимальніших рішень в усіх сферах суспільного життя. Одним з основних показників результатів їх діяльності є наявність патентів, ліцензій, інших об'єктів інтелектуальної власності.

Ми визначаємо чотири основні детермінанти формування глобального інтелектуального ринку, які тісно взаємодіють та переплетені між собою:

1. Географічна або територіальна приналежність інтелектуального центру до певної країни. Розвинуті країни світу належним чином оцінили ключову роль людського ресурсу у формуванні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країни і почали стрімко нарощувати обсяги капіталовкладень у людський розвиток, а відтак і в програми підвищення рівня освіти, науки, НДДКР, технологічних розробок, профпідготовки та перепідготовки, охорони здоров'я, соціального захисту, тощо. Проте, наприкінці XX — початку XXI ст. цей же магістральний шлях розвитку обрали країни Південно-Східної Азії, а також Індія і Китай, забезпечивши собі неймовірний «стрибок» в рівні соціально-економічного розвитку. Про це свідчать оцінки експертів міжнародної бізнес-школи (INSTEAD), відповідно до яких за показником глобального інноваційного індексу в 2012 р. в десятку країн — інноваторів окрім Швейцарії (з показником 68,2), Швеції (64,8), Фінляндії (61,8), Великої Британії (61,2), Нідерландів (60,5), Данії (59,9), Ірландії (58,7), та США (57,7), увійшли також Сінгапур (63,5) та Гонконг (58,7) [4].

2. У залежності від основного координатора та «куратора», якими можуть виступати держави, інтеграційні блоки або ТНК. Держави або інтеграційні угруповання (особливо ЄС) на політико-правовому рівні за допомогою відповідних органів, установ, затверджених стратегій та програм, можуть регулювати координувати та стимулювати розвиток процесу інтелектуалізації економік. Так не менш могутні ТНК, які лібералізують та каталізують рух людського ресурсу, та інвестуючи в людський ресурс вдосконалюють його та підвищують його якісні характеристики.

3. Наступною детермінантою є інституційно-функціональна основа глобального інтелектуального центру. Так, в даній групі найдавнішими суб'єктами є класичні університети — основні продуценти знань. Проте, існує ідея безперервності освіти, яка припускає формальну та неформальну систему освіти. Так, окрім університетів, можна визначити:

- динамічні індустріальні кластери країн-лідерів світового господарства (передусім кластерів інноваційної активності, на зразок Силіконової долини в Каліфорнії, Силіконового болота в Кембриджі, Радіодоліни у Стокгольмі);

- транснаціональні стратегічні альянси, зокрема за програмою IMS (Intelligent Manufacturing System), спрямованою на дослідження й розробки в галузі нових технологій, яка об'єднала 73 фірми та 60 університетів США, Канади, Західної Європи, Японії та Австралії [2, с. 47—55.];

- корпоративні вищі навчальні заклади, що створюються бізнес-корпораціями, — вони розробляють дорогі навчальні програми, проводять фундаментальні і прикладні наукові дослідження, включаючи програми з підготовки кадрів для навчання персоналу;

- інтелектуальні центри мігрантів за кордоном. Налічують до кількох тисяч членів, поділяються на: студентські (наукові), локальні асоціації висококваліфікованих емігрантів, об'єднання експертів (на зразок ТОКТЕН), інтелектуальні мережі діаспори.

- масові відкриті електронні курси (MOOCs, massive open online courses), які за допомогою мережі одночасно надаються тисячам потенційних студентів.

Існування різних суб'єктів глобального інтелектуального ринку в матеріальній та віртуальній формі, наприклад, вищезгадані інтелектуальні центри мігрантів за кордоном та MOOCs.

Література

1. Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование: монография [Д. Лукьяненко, А. Колот, Я. Столярчук и др.]: под. науч. ред. профессоров Д. Лукьяненко, А. Поручника, В. Колесова. — К.: КНЭУ, 2013. — 466 с.

2. Мочерний С., Фомішин С. Інтернаціоналізація виробництва і сучасні тенденції розвитку світового господарства // Економіка України, 2006. — № 5. — С. 47–55.

3. Jones A. Dictionary of Globalization / A. Jones. — Cambridge, 2006.

4. The Global Innovation Index // www.globalinnovationindex.org.